

КОМПРОМІС У СПРАВІ ВИСИЛКИ ВІЙСЬКА ДО ЄВРОПИ

Вашингтон, 25 лютого. — Урядові чинники погодилися на компроміс в справі висилки американського війська до Європи. Замість дальшої боротьби проти резолюції сенатора Кеннета С. Беррі, який спричинив велику дебат над цією справою

ПОТРІБНО ДОБРОВОЛЬЦІВ З ЧУЖИМИ МОВАМИ ДО ЦИВІЛЬНОЇ ОБОРОНИ

Нью Йорк. — Артур В. Валлендер, директор цивільної оборони, звисав до зголошування добровольців зі знанням чужих мов для цивільної оборони. Він вказує, що мужчини й жінки, які знають одну або більше чужих мов в додатку до англійської, є потрібні в судісті, де живе населення, що вживає чужої розмовної мови. Помічники при цивільній обороні потрібні на передаванні інструкцій для охорони перед повітряним рейдом; для приєднання добровольців з судісті; для організування поліційних відділів на випадок необхідності, як теж і пожежників та добродійних агенцій при праці для цивільної оборони. Зголошуватися можна в кожній поліційній станції, в шпиталях, в борах міської добродійності, або в спеціальних осередках, де відбуваються набирання добровольців.

ПРЕСОВА ЦЕНЗУРА ПЕРЕ- СТАЛА

Бйтонс, у стейті Джорджія. — Кранстон Вільямс, генеральний управитель Товариства Видавців Американських Газет, заявив, що цензура тепер уже „перестаріла“, якщо йдеться про контролі над газетами. „Модерна техніка диктаторів полягає в контролі над постачанням друкарських потреб“ — сказав він у Пресовім Інституті Стейту Джорджія, а потім додав: „Як що газета не дістає паперу, тоді вона не може друкувати нічого, а чим вона менша, тим менше може друкувати“. Таке сталося, сказав Вільямс в Аргентині.

СПІР МІЖ КОНГРЕСОМ І ПРЕЗИДЕНТОМ ЗА ФІНАНСОВУ КОРПОРАЦІЮ

Вашингтон. — Спір за контролі Фінансової Корпорації Відбудови, звісної під скороченою назвою „R.F.C.“, дійшов до точки, з якої не легко буде зійти обом сторонам. Після того, як президент зажадав, щоб йому передано листи конгресменів, що впливали на урядників корпорації при ухваленні позичок з корпорації різним установам і особам, сен. Вільям Фулбрайт, голова сенатської комісії, яка веде слідство над впливами урядників

ЮНІЯ ВАГОНОВИХ СЛУЖБОВИ- КІВ ЗА ОКРЕМИЙ КОНТРАКТ

Вашингтон. — Переговори між залізничними підприємствами і чотирма юніями залізничних службовиків для полегшення дворічного спору за підвишку платень в формі скорочення тижня праці пішли на нові рейки, коли „братство вагонних

В АМЕРИЦІ

● Перебідається вода в найбільших водозбірниках, коли в них прибиралося води понад 100.4 мільйонів. Минулого літа було замало води й тому завели дії обводнення.
● ЗДА обіцяють економічну допомогу Бразилії. Відповідно залу на пресовій конференції у столиці Ріо де Жанейро склав Едвард Міллер іменем Вашингтонського уряду.
● Конфесату залізничних дохідів доряджує представники юнії залізничних кондукторів, Род О'Тул. Він теж домагається, щоб федеральний уряд перебрав на власність залізничні підприємства. Ці погляди висловив він як свідок у сенатській комісії.
● Труманове село закладає в Палестині Жидівський Національний Фонд. Кампанію почала управа фонду обідом в Нью Йорку, на якому було прийнятих 1,000 осіб. Віцепрезидент Албен В. Барклі дістав підчас обіду срібну табличку з призначенням за „чемпіонат демократії“.

Нова „велика брехня“ у відповідь Москви Британії

Лондон, 26 лютого. — Совєтський уряд передав урядові Великої Британії чергову ноту з обвинуваченням за порушення договору приязні та підготовки „агресивної війни“ Заходу проти Совєтського Союзу, видигаючи в ній брехливі твердження, які — згідно з коментарями лондонської преси — переходять усяке уявлення нормальної людини. Совєтський уряд обвинувачує в цій ноті Британію, що вона порушила всі договори приязні зі Совєтським Союзом та що її збройні сили разом зі силами Злучених Держав і Франції є два рази більші ніж совєтські. Ця нота є відповіддю на британську відповідь на подібну попередню совєтську ноту. — Лондонський „Таймс“, коментуючи совєтські твердження, цитує Тургенсва, який радив москалям: „якщо бажаєте спантеличити свого ворога або пошкодити його репутації, закиньте йому цілком протилежне, ніж він відчуває самі в собі“. Кремль повторює знову своє обвинувачення, що Британія бере участь в підготовці агресивної війни проти Совєтського Союзу, стверджуючи, що Британія, ЗДА і Франція мають разом 5,000,000 воляків, тоді, як Совєтський Союз має їх тільки 2,600,000. Західні альянти докладають фактами, що власне Совєтський Союз має 5 мільйонів людей під зброєю, з того 417 дивізій в Європі, тоді як всі члени Атлантичного Пакту мають — 2,200,000 воляків і з того тільки 15 дивізій в Європі. Ці твердження є так диявольсько протилежні, що вони, здалося б, взагалі виключають будь-яку можливість узгодження причин теперішнього напруження в світі і тим самим можливість його полегшення. — Проте, в англійській пресі, як теж в міжнародних дипломатичних колах вважається, що й ці нові „великі брехні“ Кремля мають на меті прищипити заповіднику конференції міністрів закордонних справ чотирьох великодержав, хоча ніхто не вірить в можливість її успіху.

ЧЕХОСЛОВАЦЬКА АРМІЯ ЦІЛКОМ ПІД КОНТРОЛЕЮ МОСКВИ

Париж, 26 лютого. — Згідно з одержаними тут достовірними інформаціями, теперішня чехословацка армія є всеціло під виключною контролею Москви та перевищується політично і технічно так, щоб її в кожній хвилині можна було включити в совєтську армію. Цей перевишкіл переводить окрема совєтська „військова місія“, що офіційно мала б скластися з одної тисячі „спеціалістів“, хоча практично ціла армія просіятуя совєтськими командантами і політруками. Вже раніше повідомлялося, що в чеській армії є обов'язкове навчання російською мовою. Головним „опікуном“ тої армії є маршал Конєв, роля якого в Чехословащині подібна до тої, яку мас маршал Рокоссовський в Польщі. Крім того, совєтським військовим аташе в Празі є генерал-полковник Гузєв, що вже своєю високою рангою вказував би на далеко інші, як тільки „дипломатичні“ цілі свого посту. З цих самих поінформованих джерел стверджується, що Москва тепер швидкими темпами переводить політичний і військовий перевишкіл всіх сателітських армій, познайомлюючи їх з орудуванням совєтською зброєю, совєтською тактикою і наліть совєтською командою.

ГАРИМАН ЗАПОВІДАЄ ПЕРЕМОГУ ЗАХОДУ БЕЗ ВІЙНИ

Шікаго, 25 лютого. — В. Аверел Гариман, спеціальний асистент президента Трумана, висловив погляд, що війльній світ може віднести перемогу в боротьбі проти совєтської російської тиранії без третьої світової війни. Він мас тепер далеко більше віри в перемогу, ніж колинебудь давніше від свого повороту з Москви, коли він був там американським амбасадором п'яти років тому. Віру в перемогу опирає Гариман на провіді, який перебрала в світі Америка в дипломатії волелюбними народами. Він пригадав на небувалі програми, які започаткував през. Труман при співпраці обох політичних партій в Конгресі і заявив: „Я не вірю, щоб ми могли завернути тепер з дороги“.

ЗАЛОМАННЯ КОМУНІСТИЧНОЇ П'ЯТИРІЧКИ В МАДЯРСЬКІЙ

Відень, 26 лютого. — Мадярска більшовики призналися, що їх господарська п'ятирічка заломилася в сільському господарстві, гірництві та важкій індустрії, як теж до кризи в промисловій і закордонній торгівлі. До цих невдач признає комуністичний заступник прем'єра Ракоші на крас- вому конгресі комуністичної партії. Вину за неуспіх він, як звичайно, скидував на „кулаків“ та інші „реакційні елементи“ і ворогів народу, що мали провинку в сільське господарство та в індустрію. Ракоші твердив, що „найтвердшим орієм“ у виконуваних п'ятирічці є сільське господарство, бо там навіть комуністи не виконують плянів комуністичної політики. Закордонні спостерігачі вважають, що за цим обвинуваченням піде нова хвиля терору.

ВЕЧІР Р. КУПЧИНЬСЬКОГО ТА ІНШІ ІМПРЕЗИ

Нью Йорк, 26 лютого. — Минулої п'ятниці в місцевому Літературно-Мистецькому Клубі відбувся один з найбільш успішних вечорів, цим разом присвячений творчості широко відомого автора і композитора Р. Купчинського. Хоча головна доповідь про Р. Купчинського як фейлетоніста Галактіона Чіпку відпала з огляду на недугу доповідача, молодий композитор Ігор Сонеліцький накреслив прекрасний образ Купчинського як композитора, ілюструючи свою доповідь фрагментами мелодій, що сьогодні відомі вже більше як народні пісні. Директор Театр-Студії Йосип Грілік відчитав кілька віршів Р. Купчинського, а сам автор, застерігшись, що не обходить свого ювілею, після чого ювіляти, звичайно, не довго „попасають“ на цьому вечорі, відчитав сам своє прекрасне мисльське оповідання „На сторожі віса“, одне з ненадрукованих ще збірок. На вечорі прийнятих поверх 150 осіб з літературно-мистецького світу. З інших важливіших імпрез, що відбулися під кінець тижня в метрополітальній окрузі, — що проф. Придаткевич учить в Моррей Стейт Каледж від 1946 р., що є українського роду і що є американським громадянином 27 років.

ЗБІЛЬШУЄТЬСЯ ВОРОЖИЙ СПРОТИВ В КОРЕЇ

ІНІЦІАТИВА ВСЕ ЩЕ В АЛІАНТСЬКИХ РУКАХ. — НОВА КОНЦЕНТРАЦІЯ ВОРОЖИХ ВІПСЬК БЛИЗ СЕУЛ.

Токіо, 26 лютого. — Комуністичні і північно-кореєські армії в Корей почали вчора на східному і центральному секторах фронту цілий ряд протитак, сповільнюючи альянтський похід вперед. Проте, альянтські війська все ще задержали ініціативу в своїх руках і здобули дальших дві милі терену. Ворожий спротив був найсильніший в укріплених позиціях і артилерії. В комунікати з альянтської головної квартири стверджується, що ворога акція вчора була скерована головню на припинення альянтського походу, правдоподібно з метою, щоб дати головним силам ворога можливість перегрупуватися. Розвідка повідомляє, що найбільші сили ворога тепер знову зосереджуються в районі Сеул, на схід від міста на північному березі ріки Хан. Около п'ять миль на схід від Сеул прийшло вчора до сильного двобою між альянтськими і ворожими танками і гарматами. В поодиноких місцях на цій ділянці фронту приходило до рукопашних боїв на багнеті, як альянти штурмували укріплені позиції ворога дві милі на північ від Янгпюнг.

ГЕН. МУР ПОМЕР В КОРЕЇ

Корея, 26 лютого. — Ген. Брайнт Е. Мур, призначений перед кількома днями командантом американського 9-го Корпусу на фронті в Корей, помер минулої суботи на удар серця, недовго після того, як його гелікоптер зробив примусову висадку на ріці Хан у безпосередньому віддаленні від фронту. Ген. Мур має 56 років і був раніше суперінтендентом військової академії у Вест Пойнт. Тіліні останки покойного генерала є в дорозі до Злучених Держав. Командантом 9-го Корпусу на його місце іменований ген. Олівер П. Сміт, досі командант дивізії в цьому корпусі.

А.Д.М. СТРОБЕЛ ВІДБУВ НАРАДИ З ЧИЯНГ КАЙ-ШІ

Тайпей, Формоза, 26 лютого. — Адмірал Артур Д. Стробел, командант американської Сьомої Флотії, що мас від президента Трумана наказ оборонити Формозу, на випадок комуністичної агресії, відбув чотириденні наради з ген. Чиян-Кай-ші та іншими представниками національно-китайського уряду. Про предмет і перебіг розмов не подано жадних подробиць.

25,000 ЧЕРВОНИХ ПАРТИ- ЗАНІВ В АЛІАНТСЬКОМУ ЗАПІЛІ

Токіо, 26 лютого. — Головна квартира ген. МакАртура повідомила, що в альянтському запілі в Корей борється щонайменше 25,000 большевицьких партизанів.

АЛІАНТСЬКІ ВТРАТИ В КОРЕЇ

Об'єднані Нації, Н. П., 26 лютого. — Тринадцять країн-членів Об'єднаних Націй, що разом зі Злученими Державами Америки боряться проти комуністичної агресії в Корей, втратили в дотеперішніх боях всі разом, без Америки, 2,785 воляків, при чому найбільш втрати мали турецькі відділи. Американці в дотеперішніх боях мали 49,132 втрат, в тому 8,346 обитими, 32,230 пораненими і 9,494 пропавшими без вісті, з чого 955 воляків вміщали вернулись до своїх відділів. Як йдеться про відношення сил в міжнародній армії в Корей, то 48% загальної кількості творять американці, 43% корейці і 9% всі інші національності. Втрати поодиноких альянтів вносять: Австралія: 265, в тому 48 обитих, 219 поранених, 6 пропавших і 2 в полоні. Загальна кількість австралійців в Корей поверх 1,000; Канада: 3 обитих і 3 поранених. Загальна кількість канадійців в Корей вносить 2,600 воляків, з яких досі тільки незначна частина була в боях; Франція: зі загальної кількості 1,122 французьких воляків, що були вислані на фронт в Корей, було: 44 обитих, 201 поранених, 3 пропавших і 126 зарожаваних до втрат з огляду на недугу; Греція: 20 обитих і 45 поранених і один пропавший (на загальну кількість 1,000 воляків на фронті); Голандія: 22 обитих, 72 поранених і 2 пропавших. Загальна кількість воляків — 700; Нова Зеландія: 4 обитих і 3 поранених; Філіппіни: 150 обитих, поранених і пропавших на загальну кількість 1200; Туреччина: 298 обитих, 450 поранених, 200 пропавших (на загальну кількість поверх 5,000); Британія: 145 обитих, 442 поранених і 224 пропавших (на загальну кількість 22,000 на суші, на морі і в повітрі); Південна Африка: 3 пропавших (на всі 200).

НОВА „ЗРАДА РЕСПУБЛІКИ“ В ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ

Прага, 26 лютого. — Президент комуністичної Чехословащини, Клемент Готвальд, заявив вчора публічно, що в самій такій комуністичній партії виявлено „змову проти республіки“, яка існувала вже від п'ятих років та завданням якої було штир слідами Югославії і Заходо-Північної Чехословащини „запровадити“ Чехословацьку „ліберальну“ Провідником цих „змовників і зрадників“ в комуністичній партії має бути, згідно зі злого Готвальда, колишній міністер закордонних справ д-р Владімір Клементіс, що в останньому зник з Праги і мав би бути в Югославії. Готвальд заявив, що „змова зліквідовано“, нарікав на „недостачу пильності“ в комуністичній партії, що на таку змову дозволила і твердив, що „Чехословацька інколи не буде другою Югославією“, яка слухала б „Голосу Америки більше ніж свого серця“.

В СВІТІ

● Найбільш газет читають альянти — американці є сесті з черги після австралійців, люксембурців, норвежців, шведів і швейцарців, а найменше читають пакистанці та індійці.
● Проти комуністичну конференцію інтелектуалістів плянують скликати в березні індійські лідери в Нью Делхій.
● Робітники транспорту в Парижі, головню підземної залізничної автостови, проголосили 24-годинний страйк, домагаючись більшої платі.
● Австралія ринила закупувати в Америкі неозначену точніше кількість бомбардувальників — повідомив австралійський преспр.

СВОБОДА UKRAINIAN DAILY
UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.
PEREPLATA: SUBSCRIPTION RATES:
На рік \$10.00 One year \$10.00
На шість місяців \$5.25 Six months \$5.25
На три місяці \$2.75 Three months \$2.75
Кожна зміна адреси коштує 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

НАША СПІЛЬНА СПРАВА

Здається, немає числа „Свободи“, в якій не згадувалося б, не вказувалося б або не обговорювалося б якоїсь „нашої справи“... Український Конгресовий Комітет, Допомоговий Комітет, Національна Рада, проблема молоді, імпрези та всі ділянки нашого багатобачного суспільно-громадського життя — все це ці „наші справи“... Український Конгресовий Комітет, Допомоговий Комітет, Національна Рада, проблема молоді, імпрези та всі ділянки нашого багатобачного суспільно-громадського життя — все це ці „наші справи“... Український Конгресовий Комітет, Допомоговий Комітет, Національна Рада, проблема молоді, імпрези та всі ділянки нашого багатобачного суспільно-громадського життя — все це ці „наші справи“...

другої світової війни достав найбільш признання у воєнних зусиллях цієї країни. „Свобода“ в тому самому часі була одною і одною чужомовною газетою, яка разом з 50 іншими американськими газетами на цілу країну дістала окреме признання за найактивнішу участь в оборонних зусиллях цієї країни. Це так — з американського боку. Знов видання Українського Народного Союзу в англійській мові про Україну, а в останньому номері книжка про „Україну XX-го сторіччя“, зробили велику прислугу українському народові, бо відкрили англо-

саському світові очі на Україну, її змагання і її значення для вільного світу. До того Союзу кожного року видає десяти тисяч доларів на розвиток нашого громадянського життя, нашої культури та на піддержку українських змагань. Союз об'єднав вже сьогодні около 60,000 американських українців а його майно вже переступило 12 мільйонів доларів. Чи може бути який чесний і свідомий українець, щоб не належав до цієї великої, свідомої і патріотичної американсько-української сім'ї, яка в додатку дає й йому самому найкращі забезпечення та привілеї? Український Народний Союз — це наша спільна справа і так до неї треба ставитися!

совetskoyu zagrozoyu, niyad rozmalovuvannya zakhiv sovetskoyu okupatsiyi i sovetskoyu rezhymu vzagali — ne mozut maty dlya frantsuziv tisy perekonanykh, shcho yv mayut vzh perezhlyty doshuklyni nimeckiy nalavali — dvi prodovazh odnogo pokolinnya. Rych yasa, shcho niyaka zagroza — yaka b ne byla vony ymovirna — ne moze vplynuty na ludyську povedinky tak, yak vplyvlyayot fakty vlasnogo dosvidu.

Проте нїмецькою справою не вичерпуються нїнїшнї суперечностї позасовetskoyu Європи. Ми вже сказали, що ряд країн: Еспанїя, Югославія, Швейцарїя, Швеція і Фїнляндїя — не входять до оборонного європейського Союзу. Вказували і на те, що це якраз країни в протївопоставленню єсенї найбільш стїйкї, мїлітарно найбільш готовї до відсічі агресорів. Становлячи разом приблизно 54,6 млн. лїудностї, вони можуть поставити 2 млн. готового дисциплїнованого вїйска — в чотирї рази більше, нїж ує європейскї учасникї Пївн. Атлантийського пакту. Варто на цих країн заупинитися і прослїдити — чому вони сьогодні поза оборонною системою Європи.

Почнемо з Еспанїї. Об'єднанї Нації — у великій мїрі під тїсним СРСР — 1946 року проголосили й бойкот, як країні з тоталїтарним режїмом, бо там, бачте, править монархїя — „єспанська фаланга“ на чолї з ген. Франко. Правдї нїде дїти — політичного демократїзму в сучасній Еспанїї нїмає і диктатура Франка нїмає до вїдобої. Але правдї та, що Франко — це ягтя супроти Сталїна, як і „фаланга“ супроти компартії. В кожнім разї Франко не виморював голодом цїлїх областей Еспанїї, як це робив Сталїн з Україною, не депортував мїльїонїв лїудностї в „мїсця вїддаленї“, не нївечив, не стїрав з лїцї землї цїлі невгоднї йому країни, як це робив той же Сталїн (прїгадайте сумну долю автонїомїх республїк: Крїмськотатарськї, Кабардино-Балкарськї, Адыгоспськї і Калмуцкї автонїомїх областей, Республїкї надволянськїх нїмцїв тощо). Не чути було, шоб Франковї агенти за кордоном халали єспанцїв, шоб не хотїли вертїтис „на родину“, і вїнували їх за це в колаборатїї. І що дуже важне — не насилає Франко маси своїх агентїв до чужїх країн — муїтїти воду в чужїм ставу, не організував у них своїх „п'ятих колон“, не пїдбурував там лїудностї проти своїх власних урядїв, — загалом, „не пхав колї до чужого проса“ — йому досить було своєї Еспанїї. Якшоб так поводився Есарїонївчї і його Полїтбїро, то напевно всї політичнї й державнї дїячї демократичного Заходу повсякденно співали б йому хвалебнї піснї. Бо — „Сталїн борюєся проти фашизму, проти Гїтлера, а Франко їх пїдтрїмує!“ Ось так тяжїть на поступуванї демократичного Заходу шоб Франка його (Франкове) минуле (зрештою у вїйну на сторонї „вїсї“ Франко такї не дав себе втягнути і в цїм виявив його безперечнї державнїчкї глудз). В ставленї Заходу до Франковї Еспанїї давно треба було зїйти з позицїї санїтиментїв минулого і керування інтересамї неспокоїного сьогодні і небезпечного завтра. Та добре, шоб до цього їде хоч тепер.

Неслухнїсть дальшого бойкоту Еспанїї бїльшїсть членїв ОН врештї сама визнала. Але до Атлантийського пакту ї тим часом не запрошено, хоч Еспанїя там дуже потрібна — і з огляду на її географїчне положеннє, і з огляду на розмїрно велику і дисциплїновану наземну армію. Еспанїя (разом з Португалїєю) може бути останньою європейською твердинею, успїшно обороненою перед большевїцьким агресором так довго, аж поки з'єднана англо-американськї авїяцїї не зруїнує воєнно-промїсловїй потенцїал СРСР.

„Що до Фїнляндїї, то вона не мала жадної змоги прилучитис до Пївн. Атлантийського пакту, бушї зв'язана умовами мирового договору, „накиненого її Совєстамї по програї вїйни, та ще маючи на своїй територїї, згїдно з цїм договором, совєтскїх воєннїх баз. Проте героїчнїй фїнськїй народ, виступивши звїзку 1939-40 року сам-на сам проти напасника — Совєтського Союзу, так дав Совєстам знаник, боронячи свою державу, шоб Москва рїшила дати Фїнляндїї спокїй і її внутрїшнїм справам і не на-в'язувала її силмицїї совєтскїх форм правлїння. Знаючи агресивнїй характер московськїх воєноводїв і їх зломанїї вїльнї слїд визнати просто за чудо. І нема сумнїву, шоб коли б Атлантийскїй Пакт скїдався бїльше на реальну, справжню, дїйову організацію європейскїї оборони, то — Фїнляндїя знов зайняла б одверто свос мїсце в рядях оборонцїв волї перед кремльським агресором.“

„Що до Фїнляндїї, то вона не мала жадної змоги прилучитис до Пївн. Атлантийського пакту, бушї зв'язана умовами мирового договору, „накиненого її Совєстамї по програї вїйни, та ще маючи на своїй територїї, згїдно з цїм договором, совєтскїх воєннїх баз. Проте героїчнїй фїнськїй народ, виступивши звїзку 1939-40 року сам-на сам проти напасника — Совєтського Союзу, так дав Совєстам знаник, боронячи свою державу, шоб Москва рїшила дати Фїнляндїї спокїй і її внутрїшнїм справам і не на-в'язувала її силмицїї совєтскїх форм правлїння. Знаючи агресивнїй характер московськїх воєноводїв і їх зломанїї вїльнї слїд визнати просто за чудо. І нема сумнїву, шоб коли б Атлантийскїй Пакт скїдався бїльше на реальну, справжню, дїйову організацію європейскїї оборони, то — Фїнляндїя знов зайняла б одверто свос мїсце в рядях оборонцїв волї перед кремльським агресором.“

„Що до Фїнляндїї, то вона не мала жадної змоги прилучитис до Пївн. Атлантийського пакту, бушї зв'язана умовами мирового договору, „накиненого її Совєстамї по програї вїйни, та ще маючи на своїй територїї, згїдно з цїм договором, совєтскїх воєннїх баз. Проте героїчнїй фїнськїй народ, виступивши звїзку 1939-40 року сам-на сам проти напасника — Совєтського Союзу, так дав Совєстам знаник, боронячи свою державу, шоб Москва рїшила дати Фїнляндїї спокїй і її внутрїшнїм справам і не на-в'язувала її силмицїї совєтскїх форм правлїння. Знаючи агресивнїй характер московськїх воєноводїв і їх зломанїї вїльнї слїд визнати просто за чудо. І нема сумнїву, шоб коли б Атлантийскїй Пакт скїдався бїльше на реальну, справжню, дїйову організацію європейскїї оборони, то — Фїнляндїя знов зайняла б одверто свос мїсце в рядях оборонцїв волї перед кремльським агресором.“

ЕВРОПА

ЕВРОПА ВЗАГАЛІ, ЕВРОПА „ПРОТИСОВЕТСЬКА“ І ЕВРОПА „НЕВТРАЛЬНА“

ІІ Саме з такої різної диспропорцї наявних наземних сил обох противнїх собі бльоків і неможливостї (через ряд причин, шоб про них скажемо нїжче) швидко цю диспропорцїю вирївнїти, зродився в колах вїйсковикїв, особливо американськїх, а далї її політїкїв-патрїотїв сильнїй оборони Європи, плян прїятїти до творення спїльної європейскїї армії Нїмецьчину й Еспанїю.

Крім загальнознаної високї бойовї вартостї нїмецькїй воєнка, за прїятїнення нїмцїв промовляє та обставїна, шоб Захїдна Нїмецьчина лежить першою на шляху євентуальнїй совєтскїї агресїї. То ж чому її мають боронити всї захїднї алїянті, а самї нїмцї? Адже вони, захїднї нїмцї (бо про схїднїх, пїдсоєтськїх покїщї нема мови), декларували себе противнїками совєтскїй тоталїтарїзму! Далї: наявнїсть нїмецькїй вїйска по сторонї захїднїх держав може захїтити совєтську мораль і сталїнську вїданїсть прєсловутї схїднїнїмецькїй „народнїй полїцїї“, шоб становїть собою поважну силу, числїця якїх 400 тїсяч вїмуштруванїх і армїйскїх озброєнїх воєнкїв. Досить, шоб Москва вже не могла їм довірїти — і це вже було б з великим плюсом і вигравшем у протїво большевїцькїй вїдсїчї.

Опї нїби слухнї мїркування спонукають американськїх та англїйськїх державнїх дїячїв прїспїнувати озброєння Зах. Нїмецьчини, переборюючи вже шораз слабшїй спротив Францїї, яка спершу її слухати не хотїла про будь-якї нїмецькї зброїнї силї. І навїть тепер, хоч Францїя вже її зїйшла з позицїї категоричного запереннєннє і погодїлася на утвореннє невеликого числа захїдно-нїмецькїх наземнїх дївїзїй, проте ставїть ряд таких умов застереженї, шоб нїмцї знов на них не хочуть прїстатї. Взагалї тут, у франко-нїмецькому недобірї і ворожнєчї лежить найтруднїша проблема політїчно-моральнїй єдностї Захїднїй Європи. Справа ускладнїється ще нїнїшнїм переполо-

уалї тих слїв і намагалися вїрїти в них, бо її привїяні представнїкї нїмецькїї армії — не пїдїносили проти тих заїв нїякїх замїтїв. Манїфєст кїнчївся проголошеннєм, шоб створеннє українського уряду скїдається в руки пана Ярослава Стецькїа, шоб назначенїї прїмїсром. Пїсля прочитаннєннє манїфєсту промовїв нїмецькїй старшина — сухо її здержливо. Вичувалося, шоб він ледїв, чи має якї повноважї заступати тут нїмецькїй „райх“. Мабув він явився на запрошеннє знайомих і промовляв радше у власному їменї. На кїнець хтось почав співати „Ще не мерла Україна“. До нього прїлучувалися несміло голоси учасникїв на салї. Тїснота в салї була така, шоб тїльки тї могли держати опущенї в долину руки і станути менше-бїльше на „позір“, шоб вже перед тим трїмали її у долїну. Хтї пїддержув свїй капелюж на грудях, той так і дальше стояв. Прозвучав гимн і салїа почала звїльня опорозкованїєся. Учасникїв великого акту, якїм не можна б легкодушно гратїся, вїдходили. На їїх обличчя малювалося радше смуток, нїж пахоту; немов б вертали з походру. Шобїно на дорожї розбалакувалися. — Яке враженнє зробили на вас цї сходинок? — чути напїв

ЩЕ ОДНО БАЛАМУГСТВО

Нарештї дїждалися ми в Америцї такого часу, коли можна говорити і писати правду теж і про Росїю, в переконаннї, шоб є визначнї особи, якї вже не їдуть слїпо за російською пропагандою, бїлою чи червоною. Це великїй крок вперед. Ця правда, можливо ще не переконус урядовї чинникї, шоб заваяжуть на американськїй законрднїй політїцїї. Проте її дають тут і там мїсце в прєсї, а навїть на такому форумї, як Сенатськїй комїтет для закордоннїх справ. На жаль, на політїку департаменту стейту у вїдношеннї до Росїї все ще мають вплив того роду „росїйскї експертї“, якї — хоч рїзною політїчною свїтоглядом та рїзною походженнєм — намагаються на всї ладї рятувати „єднїну, неїдїлїму“ і с завязанїми ворогамї „сепаратїстїв“, головнїо українськїх. До таких, мїж їншїми, належить Давїд Дж. Даллїн. Як він баламутїть американськї публїчну опїню та американськїй уряд вїдносно Росїї пїзнати теж і по його останнїй книжцї „The New Soviet Empire“, про яку подав довшу критичну оцїнку Луїс Геннет в „Нїй Йорк Гералд Трїбїун“ з 21. лютого ц. р. Згадуємо за цю книжку тїльки з цього боку, як глядїть на неї американськїй критик.

Даллїн має свої заслуги в освїдомленнї американцїв шоб до большевїзму, московського Полїтбїро та червоного терору. Але тепер американськїй нарїд та його уряд уже добре самї на тїм всїм визнаються. Важлївим є тепер тїльки питання, як краще її успїшнїше з тим лихом в Америцї її в свїтї боротїся, чи як його з лїцїя землї змести, бо можна б ще одну свїтову вїйну виграти і знову програїти мир, як це це сталося з останнїми свїтовими вїйнами. Якраз це с сьогодні найважнїшою проблемою Америки, яка с у проводї свїту, бо ж американськїй уряд муїст виготовити задалегтїдї плян нового ладу, в тому і рїшнїтис, шоб буде зї Схїдною Європою та поневоленїми Росїєю народами.

Даллїн с в курсї тих справ і написав цю найновїшу книжку, шоб нею впливати на американськї публїчну опїню. Це добре зрозумїв Луїс Геннет. Він пїдкрєслє, шоб Даллїн „гарантує“, шоб „росїйскїй нарїд далї серцем здоровїй, перетолїкїй, зкїворїснїй, нїкїй, надто їнтелїгентнїй, шоб дав себе обманути, але надто змученїй, шоб мїг збуїтуватис“. Росїйскїй нарїд, пише Геннет за Даллїном, „покланяється Сталїну не з любовї до нього, але тому, шоб він у їїх очах репрезентує росїйскїй прїстїжї і силу“. Сталїна і большевїзм можна б легко повалити в такїй самїй спосїб, як це могло статис за Гїтлера, пише Даллїн на пїдставї свїдченї 140 росїйскїх емігрантїв в Європї, якщї тїльки демократїї матимуть „про-росїйську проти-комунїстичну програму“. Яка ж це програма? — питас Геннет усїх „всезнайкїв“ вїд росїйського питаннєннє. Пїтас, бо не вїрїть, шоб пропозїцїї Даллїна могли бути розв'язкою. А Даллїн, як зазначус Геннет, не вїрїть, шоб народи Українї і Кавказу хотїли вїдриватис вїд Росїї. Геннет же згадує, шоб Даллїн дуже їрїтується, коли такї журналістї, як О'Гер МекКормїк, квестїонують програми такїх як він „росїйскїх експертїв“, побудованї нїби на знаннїю того, шоб „дїється в серцях і головах мїльїонїв росїян“.

Даллїн не має, не хоче і не може мати найменшого поняттє, шоб дїється в серцях і головах українського народу, як її їншїх народїв, поневоленїх Москвою. Це цїлком певне. Тому теж було б справжньою трагедїєю для Америки і для свїту, якщїб того роду „експертї“ мали тепер і в майбутньому впливати на формуваннє американськїї політїкї шоб до Сходу Європи.

Лев Ясїнчук. „НОВА ЕВРОПА“ (Урївок з повїстї: „Данїна Молохїц“).

6) Все ж то прїснїше товаришувати з молодїми студентами, разом слїдкувати за біологїчними процесамї, нїж фізично перейматї практичне знаннє, хоч бї тїльки опанувати машину до писаннє. Молодї вїстоювали безчиннїоцїлїмїдїями в обшїрному пїдсїннїу сходовїй клїтцї будинку „Днїстер“ в такїй масї, шоб хто бажав вїдстатис в кїмнату, той муїв силою протїскаїтис. Постороннїм виглядало, немов тих молодїкїв хтось мобїлізував на якесь невідоме дїло. Головну ролю мїж ними грав син вїдомого письменника. Тимчасовїй завїдувач шкїльнїцтва вїдав дорученнє забезпечити шкїльнє майно її документи. Мїж їншїми одержав і Левчук дорученнє забезпечити шкїльнє майно у двох районїх мїста. При переглїдї паперїв, шоб її ще не встигли були знїщити большевїкї при вїходї, найбїльшї навїть партїяннє вїказка большевїцькїй керманїча шкїльнїцтва Льво-

ва. Вїдно, шоб вїхїд з Львова був для вїщих достїнїкїв доволї неожиданїй. Коло головнїх мїських тїорем — при вулицї Лонцькїй на „Брїгїдках“ панував дальше живїй рух. Вїдтї вїстоювали когось майже безперечно її вївозили (деякїх уже в домовнїкїх прїготованнїях вїзали). Швидко поширїлася вїстка, шоб на „Брїгїдках“ одна салїа вїповнена стоячїми лїудьма, замурована. Цю вїстку стверджував теж одурманюючїй сопух гнїючїх трупїв, шоб продовж кїльох тяжїкїв поширїювався на сумєжнї вулицї. Нїмцї не розумувовали „затворнїкїв“, тїльки мабув краще уцїльнїли стїни, шоб згодом сопух мїнувся. Вїд часу до часу проходили вулицями мїста бїльшї вїдїлї живїми конвойованї нїмцїма. Їшли на роботу, докї наступїти їїх лїквїдацїя. Вона вже її заповїдалася. От на трамваїскїй ремїзї при вулицї Пелчїнськїй наїплїєнї плакати, в я-

кїх звїзастєся жидїв з трамваєвої службї, шоб прїнесли свїй службовїй вїрїд враз з унїформамї, бо з сьогоднішнїм днєм їїх служба кїнчїється. Довжєзнї рядї жидїв, послєднанї на подвїрї — недавнього НКВД, один за одним вїжидують на щосє. На подвїрї ратуша зводять теж кїсьох лїудей і уставляють рядями, обличчям, зверненнєм до стїни. Добра її мабув не буде. Невесело в мїстї. Настрїй у кожного такїй, шоб давїть у голову наче важка камїнна плїта. В такому ж настрої вертас Левчук пїсля полуднїа додому. Було це трїдцятїе червнєя 1941 року. По дорожї пїдходить до нього давнїй просвїтанськїй дїяч, і застерїгаючи тасмїнїцю, бозїким шепотом запрошує його на шосту годину пополуднї до „Просвїтї“, де вїдбудеться (ще стїшує голос) проголошеннє українськїї державностї. — Якщї стрїнете когось „певного“, то запросїть і його. — Що значить „певного“? — кїнув здивованє питання Левчук; значить — українцї? — Но, не всякого; тїльки визначнїших. В салї — не буде мїсця її аранжїр не бажать розголосу передчасно. — Хтї це тепер „визначнїшїй“, мїж як уже так порівнїляється, — замїтив Левчук.

Дївне воно тїльки, шоб така важлива подїя мала б вїдбуїтис майже секретно. Але спїврозмовнїк не вмів вїяснїти Левчуковї його сумнїїв. Здається, шоб її сам їїх мав. Коли Левчук зїявився в головнїй салї „Просвїтї“ на кїлька хвїлїнї перед визначеною годїною, салїа вже була майже набита. Всї у звичайнїх рїядам, обличчям, зверненнєм до стїни. Добра її мабув не буде. Невесело в мїстї. Настрїй у кожного такїй, шоб давїть у голову наче важка камїнна плїта. В такому ж настрої вертас Левчук пїсля полуднїа додому. Було це трїдцятїе червнєя 1941 року. По дорожї пїдходить до нього давнїй просвїтанськїй дїяч, і застерїгаючи тасмїнїцю, бозїким шепотом запрошує його на шосту годину пополуднї до „Просвїтї“, де вїдбудеться (ще стїшує голос) проголошеннє українськїї державностї. — Якщї стрїнете когось „певного“, то запросїть і його. — Що значить „певного“? — кїнув здивованє питання Левчук; значить — українцї? — Но, не всякого; тїльки визначнїших. В салї — не буде мїсця її аранжїр не бажать розголосу передчасно. — Хтї це тепер „визначнїшїй“, мїж як уже так порівнїляється, — замїтив Левчук.

уалї тих слїв і намагалися вїрїти в них, бо її привїяні представнїкї нїмецькїї армії — не пїдїносили проти тих заїв нїякїх замїтїв. Манїфєст кїнчївся проголошеннєм, шоб створеннє українського уряду скїдається в руки пана Ярослава Стецькїа, шоб назначенїї прїмїсром. Пїсля прочитаннєннє манїфєсту промовїв нїмецькїй старшина — сухо її здержливо. Вичувалося, шоб він ледїв, чи має якї повноважї заступати тут нїмецькїй „райх“. Мабув він явився на запрошеннє знайомих і промовляв радше у власному їменї. На кїнець хтось почав співати „Ще не мерла Україна“. До нього прїлучувалися несміло голоси учасникїв на салї. Тїснота в салї була така, шоб тїльки тї могли держати опущенї в долину руки і станути менше-бїльше на „позір“, шоб вже перед тим трїмали її у долїну. Хтї пїддержув свїй капелюж на грудях, той так і дальше стояв. Прозвучав гимн і салїа почала звїльня опорозкованїєся. Учасникїв великого акту, якїм не можна б легкодушно гратїся, вїдходили. На їїх обличчя малювалося радше смуток, нїж пахоту; немов б вертали з походру. Шобїно на дорожї розбалакувалися. — Яке враженнє зробили на вас цї сходинок? — чути напїв

голосне питаннє одного з учасникїв. — Маю вам правду сказати? Прїкрї! Вїглядас, немов тут щось не в порядку, немов хтось поспїшав, шоб його другїй не випередив. — Дозвольте, — чути голос адвоката, шоб переходив у товарїстїв кїльох; я загалом не розумїю, шоб до цього проголошеннє. Прївїнь українськї державнїстї і соборнїстї уже давно проголошенї. Тепер могло б бути шоб найбільше — вїдновленнє державностї. (Дальше буде).

ЧИТАЙТЕ УКРАїнськї КНИЖКї І ГАЗЕТИ БО ЧАСТї ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВїТИ, А ПРОСВїТА — ЦЕ СИЛА.

СПІВЕЦЬ СВОБОДИ

До 80-річчя з дня народження Лесі Українки

Так, мрія нас веде за океан,
до неї ми краєм пущі пробивалися,
для неї ми терпіли тяжкі злидини.
Свята, величя мрія,
що ніби люди можуть вільні бути.
Лесю Українкою („У пущі“).

В „часи глухонімії“, коли Україна стогнала під важким чоботом самодержавної імперіалістичної Росії, в часи неволі і загального занепаду залунав бойовою сурмою могутній голос мужньої, свободоловної поетеси Лесі Українки. І цей голос ще з більшою силою звучить і тепер, в наші часи, закликаючи український народ до рішучої і непримиренної боротьби за свою свободу і незалежність. Серед сучасних українських письменників, які тепер живуть і творять, Лесю Українкою одна з найсучасніших, дарма, що її твори написані 40-50 років тому. Полум'яна поезія великої поетеси з її гарячою і глибокою любов'ю до України, з її палким протестом проти деспотизму і тиранії, з її несаможиттєвим бунтом проти неволі і неправди, з її співчутливим героїзмом і жертвенністю непримиренних борців за свободу — в наші часи боротьби за волю України така близька і актуальна для нашої сучасності, що теперішній читач сприймає твори Лесі Українки, як твори написані не про колишню дійсність, а про теперішню сучасну українську дійсність.

В символічній формі Лесю Українкою малює картини поневолення України:

Ти в руїнах тепер, єдиний наш храм,
Вороги найсвятіше сплямляли,
На твоїм олтари неправдним богами
Чужоземці вогнем запалили...

„Єдиний наш храм“ — це Україна. В роги-о-к у п нти зруйнували наш храм, найсвятіше сплямляли і своїм „неправдним богами“, себто чужими і ворожими для України ідеологіями, віддають пошану і намагаються що чужої і ворожої для нашого народу ідеології поширювати і розповсюджувати серед нашого народу. А цвіт української нації ворог винищує голодом, тюрмами, засланнями, каторжною роботою:

Наші батьки вже Англія підмурівок
Там, де стоїть нещасливий храм,
Нільський багна загачено трупом
Наших безщасних діда.

„Нільський багна“ — це багна північної Росії, загачені трупами замучених синів поневоленої України. Пекло, страшний від Дантового пекла, горить в нашій краї. Самодержець-тиран

на війну жене своїх підданих,
І посилає на роботу люд,
На ту страшну, спитеську роботу,
Що має вславити дарське імення.

Так воно було, ще в більшій мірі воно є і тепер: в страшній каторжній роботі конас український народ. З глибокою тугою лише поетеса про тяжке становище Рідного Краю і рідного народу:

О люди мій бідний, мій ти родино,
Брати мої вбогі, закуті в кайдани!
Палають страши, незагойні рани
На лоні у тебе, мій Україно!

Найдорожче для Лесі Українки — це ВОЛЯ рідного народу, тільки воля може осягати безщасну рідну землю і своїм сльозам розгнати морок і темряву неправди і неволі:

Ой де ж ти, воле, ти зоре тасма?
Чому ти не зійдеш на землю із неба?
Велика любов до України у

поетки поєднана з надзвичайно сильним бажанням ВОЛІ рідному краю:

Вільні співай, гучні, голосні
В ріднім краю я чути бажало

Це прагнення волі таке велике, що поетеса все віддала б, аби тільки зникла неволя і настала сподівана воля:

О горе ти рукам, що звикли у не-
Носити кайдани раки та важкі,
На волю вернутися, і там брідити
[мозолі]

Ім нагадують, хто вони такі.
... О горе нам усім! Хай гине честь,
Аби упала ця тюремна стіна!
Нехай вола впаде, і зрушена ка-
[м'янина]

Покрис нас і наші імена!
Для визволення України поетеса згодна все віддати, піти на найбільші жертви. Так само як Шевченко в своїй безсмертній поезії „Мені однаково“ на першому місці поставив ВОЛЮ і частя України, так саме як Франко висловив що ж думку словами „Хай пропаде мось м'я, але хай живе УКРАЇНСЬКИЙ НАРОД!“ — так саме й Лесю Українкою згодна на найвищі жертви заради СВОБОДИ України! Впродовж усього свого життя Лесю Українкою була надхненним співцем СВОБОДИ!! Ще в дитячому свому вірші „Мій шлях“ юна поетеса намічаючи програму своєї творчої діяльності, підносить величні принципи: СВОБОДУ, РІВНІСТЬ І БРАТЕРСТВО:

Коли я погляд свій на небо зложу,
Нових зірок на йому не шукаю,
Я там братерство, рівність, волю

Крізь чорні хмари аглядіти бажало...
Але з цих „трех величчих золотих зор“, із цих трьох „принципів“ поетеса на першому місці ставить СВОБОДУ:

Але переконання я злюбла святю:
З принципів трьох найкращих
Суть принцип — ЛІБЕРТЕ!

І вся могутня поетеса Лесю Українкою — надхнена ПСИХОЛОГІєю СВОБОДИ! Ні гніт політичної неволі, ні безперспективність та безвиглядність доби реакції, ні особисті тяжкі переживання, безнадійно хворі поетеси — ніщо не зламало гордого бунтівливого полум'яного духу її. Не зламало її палкої свободоловності — ти! В умовах тяжкої неволі вона співала вільну пісню, пісню свободи!

Так, вільна, вільна пісня! Я не знаю,
На щастя, чи на горе тая воля,
На я це не скувала іл кайдани,
На я знаю я, де взята на тих заліза,
І на війні вогні вогні курятел.

Та певне вже — кувати ле кувати,
А прийде час-година — розпадеться,
І стрепенеться визволення пісня,
І вирветься з неволі, як ридання...

Дуже тяжко і боляче відчувала Лесю Українкою неволю рідного краю. Приїхавши до Відня 1891 року, поетеса писала до М. П. Драгоманова: „Розглядаюся на Європу... Перше враження було таке, ніби я приїхала в інший світ — кращій світ, вільніший. Мені тепер ще тяжче буде у своєму краю, ніж досі було. Мені сором, що ми такі невільні, що носимо кайдани і спимо під ними спокійно. Отже я прокинулася, і тяжко мені, і жаль, і болить...“ І коли з закордонної

подорожі вона поверталася додому, радісна хвилина повороту до рідного краю була потьмарена зустріччю з неприємними прикордонними вартовими, які з „холодним блиском зброї“ стояли на варті, символізуючи політичний гніт, політичну сваволу чужинців на „нашій — не своїй землі“.

Поетку
...Зноб обступала тісна, щільна
Неволі рідної знайома стіна.
І кожна думка там, що народилася
[вільна],
Враз блідла, мов невольниця сумна.

Хвилина вороття до поневоленого рідного краю була схожа на прибуття на заслання:

„Чи ми вертаємось, чи відемо на
[виглядні?] —
Питались мої думки й пісні.“

І вільна думка поетеси під впливом цієї сумної дійсності „враз блідла, мов невольниця сумна“. Тоді далека чужина, де панувала воля, демократичної свободи, здавалась красом вічної весни:

Своє гаряче поетичне слово Лесю Українкою перетворила в гостру зброю в боротьбі за волю. Кожен поет, на думку Лесі Українки, повинен бути непохитним борцем за волю, не підкупним борцем за інтереси народу. Такий образ поета, що боронить інтереси свого народу, показала Лесю Українкою в поемі „Давній казці“ — ширій демократ, непохитний борець за волю народу, гарячий і не підкупний захисник поневоленого селянства, він не зрадив поезії, його не спокусило панське золото, його не злякала тюрма, його визвольні ідеї і героїчна смерть стали за приклад для поетових нащадків, що встали до боротьби з ворогами.

Не поет, у кого думки
Не літають вільно в світ,
А залупались навіки
В золоті тонкі сіткі.
Не поет, хто забуває
Про страши народні рани,
Щоб собі на вільні руки
Золоті надіти кайдани!

Лесю Українкою гостро картала тих поетів, що зрадили свою ВІЛНУ поезію, що продали свою музу, що зрадили своє основне призначення — боронити волю і Правду. І коли французькі поети в 1896 влаштували урочисту демонстрацію з нагоди укладення між Францією і царською Росією угоди, коли ці поети писали улюблені вірші на честь російського царя, Лесю Українкою не могла витримати такої профанації поезії, таконого низького морального падіння французьких поетів. Лесю Українкою, велика поетеса, чесна принципова людина і свідомо громадянинка, що високо держала прапор свободи, честі і людської гідності, виступила в пресі французькою мовою з гарячим протестом проти, такої профанації поезії і хисту, якої допустилися французькі сей рік у Версалі!

(так писала вона в своєму листі до своєї дядини, вдови М. П. Драгоманова). Цей відкритий лист до французьких письменників має такий характерний заголовок: „ГОЛОС З РОСІЇ ОДНІЙ УВ'ЯЗНЕНОЇ“.

А далі йде такий підзаголовок: „Маленька поема в прозі, присвячена поетам і артистам, що мали честь привітати імператорське російське подружжя в Версалі“. Цей лист в обороні свободи і гідності літератури такий цікавий і одночасно малознаний серед нашого громадянства, що ми дозволимо собі навести більш читати з нього, в перекладі на українську мову. Веремо цей текст з газети „Слово“ ч. 8, 1946 р.

„Великі імена і гучні голоси. Іхня слава лунає на цілий світ... Видима річ, слабенький спів однісі невольниць не матиме такої сили, щоб повернути увагу тих величчих півбогів, уявляючи лаврами та трояндами вінками. Але ми інші, біди ув'язнені поети, ми звикли до пісень без відгону, до невідієних прохань, до марних проклять, до безрадних слів, до приглушення стогонів. Все можна стримати, за винятком голосу душі, — він дає себе почути і в диний пустелі, і серед натовпу, і навіть перед царями. І чого, що ніколи не знаємо лагари, не менш горде, не менш чисте, воно не потребує лаврів, щоб ним прикрити якась безщастя. І голос, що ніколи не буджував луни в золоті, не менш вільний, не менш ширший, він не потребує славних глумачів, щоб бути добре зрозумілим. Дозвольте ж нам співати. Пісні — це ж сдине наше добро, бо все можна здушити, за винятком голосу душі.“

Ганьба лицезірній ліри, улесливій струні якої назовіювали акордами залі Версалю. Ганьба чаклуванню зрадливої німфи, яка з хадосу миків викликала морок. Ганьба вільним поетам, які перед чужинцями доверять ланцюги добровільно накладених кайданих. Неволя ще огадніша, якщо вона добровільна.

Чи ви знаєте, славетні братрим, що таке убожество, убожество країни, яку ви називаєте такою великою? Це ж ваше улюб-

лене слово, це біде слово ВЕЛИЧ, смак до величчю, природжений французам. Тільки Росія величезна, росіянина можна застатити аж на край світу, не виділяючи поза державні межі. Так, величезна Росія, голод, неосвітленість, злидостя, лицезірство, тиранія без меж, і всі ці нещастя величезні, колосальні, грандіозні! Наші царі перенесли стигнєтських своїми нахилами до маячного, іхні лірамиди високі і дуже міцні, вага Востри була більша в порівнянні з ними. Приходять ж, великі поети, великі артисти, подивитися на велич наших бастильських, зійдуть з естрад, здійнять свої котурни й оглянуть вашу прекрасну в'язницю. Не бітєсь, побратиме, в'язниць поетів, що ЛЮБИТЬ ВОЛЮ, БАТЬКІВ, ПІСНЮ І НАРОД! На така тісна, як інші місця ув'язнення, вона, протестора і в славно м'я — РОСІЯ! (Шпекрелення наш). Поет може там мешкати і навіть безлюдно, зрадничий тільки імк або втрачати все.

Живіть же спокійно, побратиме, прославляйте величчю величчю іменами. А ти, французька музо, вийди співаччи-невільницю, побобайлий імені. Все такій я менше тебе знавляла своєю убогою прозою, ніж твої вільні друзі в своїх прекрасних улесливих віршах“.

Ув'язнена.
Минуло 55 років з часу написання цього листа, але він не втратив і тепер свого значення, зокрема блискуча характеристика Росії з її голодом, лицезірством, безмежною тиранією, з її бастильями, з тяжкою долею поетів у цій в'язниці народів... З надзвичайною силою ганьбить тут Лесю Українкою продажних поетів, з надзвичайною людською гідністю виступила велика українська поетеса в обороні свободи і честі. І які несправді дрібні і маленкі ті „великі“ французькі поети, увінчані лаврами і трояндами, і які маленкі і жалюгідні і ті „великі“ орденосносні сучасні поети ССРСР, що подібно до французьких поетів улесливими струнами своєї лицезірній ліри зневажають людську гідність вільного поета. І яка велична, осяйна світлом свободи і людської гідності і непохитна поетеса Лесю Українкою, поетеси і борця!

(Дальше буде).

ХОР „ДУМКА“ У МЕДИСОН СКВЕР ГАРДЕН
Нью Йорк, 26 лютого. — Презентаційний український хор „Думка“ виступить завтра, у вівторок 27-го лютого, разом із іншими американськими хорами (200 співаків) на імпресі Американського Червоного Хреста, що відбудеться у великому (19,000 місць) Медисон Сквер Гарден в год. 8-мій вечорі. „Думка“, крім того, виступить з одною власною точкою. Злученими хорами диригуватиме Фред Верінг.

ІРИНА АРТИМ ПРОЩАННЯ
ЗБІРКА ОПОВІДАНЬ в козоровій осяданих
Сторін 100, Ціна 35 ц.
Замовлення слати до:
„СВОБОДА“
P. O. BOX 346,
ЛЕНЕУ СІТУ 3, N. J.

Із природних басейнів в далеку лівніч чи на Сибір для перерізки на готові фабрикати, які досі відсилається, як Москва дозволить, в Україну). Причому цього всім добре відома: у залежності української промисловості і цілої економіки від Москви. Промислу, який досі розвивався, не можна приписувати „большевіцькій індустріялізації“, а треба вважати тільки проявом частинної капітуляції большевільної політики перед вимогами українського життя.

Електричну енергію дають кінські фабрики і мешканці такі електривні: 1) Державна головна електривна — біля 25,000 кіловат (1000 роб.), 2) Міська головна електривна — біля 40,000 кіловат, 3) Раїонова електривна — біля 5,000 кіловат, 4) Лукіянівська електривна — біля 8,000 кіловат, 5) Електривна „Ленінської Кузні“ — біля 10,000 кіловат, 6) Тепло-Електривна Централь (ТЕЦ) — біля 80,000 кіловат (1000 роб.). Разом біля 168,000 кіловат.

ТЕЦ є під зарядом південно-західної дирекції залізниць і доставляє струм та енергію для районного опріявання опріявання фабрик та урядових будинків. Згадані електривні поганяються вугіллям, торфом або земною олією. Тут треба згадати про газопровід Дашава (Стрий) — Київ, що має доставляти Києву земний газ. Будова газопроводу закінчена мабуть 1948 року.

4 водогонні заведення доставляють столиці воду.

Вчислюючи заводи важкого машинобудівельного промислу Києва, треба на першому місці поставити Київську Верфь (сточню), „Київська Кузня“, яка крім будови кораблів, продукує багато родів машин, як парові молоти, крани (двигуни), товариші і менші пасажирські пароплави, річні голівники (боксері), корабельні машини і збірники, корабельні китлі і корабельні споруди. Крім цього продукує також досить велику кількість безсмертного сталі. Залога робітників цього заводу перевищувала подекуди навіть 10,000 чоловік. Крім цього в Києві є дві інші верфь, які будуть менші товарові і пасажирські пароплави. Про них немає одначе точних даних.

Другою по величині є вартатобудівельна виробня (другі містяться у Харкові і Краматорську), яка продукує станки, шліфувальні машини і т. д. Залога робітників 4,500 чоловік у 1937 р. Дальші промислові заводи: Завод „Горкий“ випускає револьверові токарні, сверлові і точильні агрегати і т. д., фабрики електромоторів, корабельний завод „Укркабель“ (продукція ел. каблів, ел. провідників і ел. приладдя), залога 1,500 робітників, фабрика точного приладдя і оптичних апаратів, „Точирьор“, залога 2,000 робітників, фотоапаратів, завод „Більшовик“ на Полевій вулиці виробляє машини для хемічного промислу (залога 8,000 чоловік).

Завод імені „Денсе“ при Політехнічному Інституті, що будус ел. трансформатори (залога 1500 душ).

Завод „Красний Ісковатор“ (3000 душ), „Ковкий чаун“ (2500), Автозавод при Берестіловській шосе (1200), Автозавод при Діловій вулиці.

В Дарниці біля Києва міститься регенераційний завод для синтетичного каучуку і гуми; фабрика льокомотивів і

вагонів (5000 роб.), завод „Красний Резіянк“, де перед війною продукувалися майже виключно протизагові маски.

Інші заводи, як фабрика протипожежних машин (вогнегасників), фабрика друкарських машин, фабрика споруд і опріяльних труб, фабрика цвяхів і шруб, фабрика пекарняних споруд, фабрика млинних споруд, фабрика рентгенських апаратів, фабрика медичних інструментів, лабораторійних уладжень — належить вже до менших заводів і мають вже більше локальне значення.

До металевого промислу належить також штаційний завод, що продукує кухонне начиння, ланцюги і т. п.

До електричного промислу належить зачислити заводу вже фабрику ел. рушіїв, ел. каблів, трансформаторів, радіо-апаратів, електричних споруд, арматур і помірового приладдя.

В склад хемічного промислу входять: фабрика хемічних фарб, оцтової кислоти, креололі і терпентини, фабрика емальової поезуни, два заводи хеміо-фармацевтичних виробів, фабрика екстрактів для гарбування шкіри, фабрика сирхх фільмів, фабрика фотографічних платівок і фільмів, 1 миловарня, фабрика цементу, цегельні, фабрика шкла і пляшок.

Деревний промисл — 2 тартаки, 4 фабрики меблів, завод деревних частин до комбайнів

(Поділь), фабрика дерев'яних скринь.
Текстильний і шкряпний промисл — 1 ткальня вовни, дві фабрики костюмів, фабрика трикотажів ім. Роза Люксембург, три фабрики взуття і фабрика виправн шкіри (Врорарі).

До харчевого (споживчого) промислу — зачислити треба 2 великі збіжжєві млини, три пекарні (фабрики хліба), 2 м'ясні комбінати, одна фабрика консерв (м'ясних, овочевих і яричних), оліяря, фабрика цукорків, дріжджєй, 1 бровар, 1 фабрика спирту і горілки, фабрика тютюнової і цигарет.

Всі вище згадані фабрики досі ще далеко не осягнули рівня продукції з передвоєнних часів і ледве чи його в близькому часі осягнуть. У нашій „п'ятирічці“ головний напекс покладений не так на відбудову промислу Києва як на відбудову нових репрезентативних будівель в советсько-російському стилі з метою затерти зовнішню українське обличчя столиці. Це тема для окремої статті.

Наскільки оте більшочинське „планування“ буде переведене в життя — невідомо. А чим довше вже в короткому часі витимемо нагоду сконфронтувати його з дійсністю.
(„Вісті“ — Т-во Укр. І-ж. в Америці)

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА“

ПОВІДОМЛЕННЯ

КУРАТОРІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ФОНДУ.

З уваги на те, що дня 28 лютого 1951 замінюється формально перший звітний рік Українського Народного Фонду, повідомляємо про наступне:

1. У. Н. Фонд на день 20 лютого осягнув суму \$91,059.98.
2. Всі Відділи УККА, організації, установи й комітети та окремі особи, що мають на руках будь які зборки чи інші суми, призначені до У. Н. Фонду, повинні переслати їх найпізніше до дня 28 лютого ц.р., щоб ті суми увійшли до каси ще перед закченням першого року.

3. Після закінчення першого року в місяці березня буде уложене, а опісля видане друком Звідолення Українського Народного Фонду за 1950 рік, — як за перший рік його існування. У Звідоленні будуть поміжно подані по стейтам та місцевостям усі платинки Національного Датку й жертводавці, що спричинилися до

фундації й розбудови Українського Народного Фонду в Америці.
4. Українці, що мають ще намір зложити Національний Даток за рік 1950 і забезпечити собі місце в Звідоленні за перший рік існування У. Н. Фонду, нехай перешлють свій даток до кінця місяця лютого ц.р.
5. Кураторія звертається з проханням до всіх українських організацій, а зокрема до Відділів УККА, щоб використали останній тиждень зборки і таким чином причинилися до підвищення числа платинки Національного Датку в Америці.
Нью Йорк, дня 20 лютого 1951.

Кураторія Українського Народного Фонду.
Національний Даток пересилається:
UKRAINIAN CONGRESS COMMITTEE OF AMERICA
P. O. Box 721, Church St. Annex
New York 7, N. Y.

вагонів (5000 роб.), завод „Красний Резіянк“, де перед війною продукувалися майже виключно протизагові маски.

Інші заводи, як фабрика протипожежних машин (вогнегасників), фабрика друкарських машин, фабрика споруд і опріяльних труб, фабрика цвяхів і шруб, фабрика пекарняних споруд, фабрика млинних споруд, фабрика рентгенських апаратів, фабрика медичних інструментів, лабораторійних уладжень — належить вже до менших заводів і мають вже більше локальне значення.

До металевого промислу належить також штаційний завод, що продукує кухонне начиння, ланцюги і т. п.

До електричного промислу належить зачислити заводу вже фабрику ел. рушіїв, ел. каблів, трансформаторів, радіо-апаратів, електричних споруд, арматур і помірового приладдя.

В склад хемічного промислу входять: фабрика хемічних фарб, оцтової кислоти, креололі і терпентини, фабрика емальової поезуни, два заводи хеміо-фармацевтичних виробів, фабрика екстрактів для гарбування шкіри, фабрика сирхх фільмів, фабрика фотографічних платівок і фільмів, 1 миловарня, фабрика цементу, цегельні, фабрика шкла і пляшок.

Деревний промисл — 2 тартаки, 4 фабрики меблів, завод деревних частин до комбайнів

(Поділь), фабрика дерев'яних скринь.
Текстильний і шкряпний промисл — 1 ткальня вовни, дві фабрики костюмів, фабрика трикотажів ім. Роза Люксембург, три фабрики взуття і фабрика виправн шкіри (Врорарі).

До харчевого (споживчого) промислу — зачислити треба 2 великі збіжжєві млини, три пекарні (фабрики хліба), 2 м'ясні комбінати, одна фабрика консерв (м'ясних, овочевих і яричних), оліяря, фабрика цукорків, дріжджєй, 1 бровар, 1 фабрика спирту і горілки, фабрика тютюнової і цигарет.

Всі вище згадані фабрики досі ще далеко не осягнули рівня продукції з передвоєнних часів і ледве чи його в близькому часі осягнуть. У нашій „п'ятирічці“ головний напекс покладений не так на відбудову промислу Києва як на відбудову нових репрезентативних будівель в советсько-російському стилі з метою затерти зовнішню українське обличчя столиці. Це тема для окремої статті.

Наскільки оте більшочинське „планування“ буде переведене в життя — невідомо. А чим довше вже в короткому часі витимемо нагоду сконфронтувати його з дійсністю.
(„Вісті“ — Т-во Укр. І-ж. в Америці)

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА“

УВАГА! — ЗМІНА ДАТИ Й МІСЦЯ!
„КОМІТЕТ ЧЛЕНІВ ПРИХИЛНИКІВ УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ“ — В НЬЮ ЙОРКУ
— влаштовує —

В СУБОТУ, 3. БЕРЕЗНЯ (SATURDAY, MARCH 3) 1951
ВЕЛИКІ ВЕЧЕРИЦІ
В ЗАЛІ ST. GEORGE'S ACADEMY, 710-712 E. 9th ST., NEW YORK
Початок в год. 8:30 вечорі. Вхід на залю \$1.25.
Музика В. Осередчука.
Добриний буфет у заряд Вп. Пана Комітетових.

Управа „Комітету“ запрошує на ці вечериці Величчюшоловних Громадян Нью Йорку й околиці.
Квитки вступу можна купити в „Наді“, 76 E. 7th St., N. Y., і при касі в день вечериці.

УВАГА! НЬЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!
СПІЛКА УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДИ АМЕРИКИ
Осередок ім. ген. Тараса Чупринки в Нью Йорку
— влаштовує —
В СУБОТУ, ДНЯ 3. БЕРЕЗНЯ (MARCH 3) 1951 Р.
ОСТАННЮ ЗАПУСКУ ЗАБАВУ
В ЗАЛІ „LENOX HALL“ при 2-ій вул., між ЕВНІЯМИ „B“ і „C“
Початок в год. 7:30 вечорі. Вступ \$1.00.
До танців приграватимуть дві оркестри ЗАБАВА ДО РАНА!
Конкурс вальси і фокстрату та інші несподіванки. — Запрошуємо старше громадянство і молоді.
Управа Осередку СЗМА.

УВАГА! НЬЮ ЙОРН, Н. Й., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!
УКР. НАЦІОН. ЗАПОМОГ. Т-ВО „ДНІСТЕР“
відділ 361 Українського Народного Союзу
— влаштовує —
ПЕРШИЙ ВЕСНЯНИЙ БАЛЬ
В СУБОТУ, ДНЯ 3-ГО БЕРЕЗНЯ 1951 РОНУ
В ШКІЛЬНІЙ АВДИТОРІЇ СВ. ЮРА
при 217-219 E. 6-та вул. в Нью Йорку.
Початок в год. 8:30 вечорі! Першорядна (музика) оркестра. Вступ 85¢
Впп. Члене-Членице Т-ва Дністер! Треба тут згадати, що цього року (в осени) наше Т-во святкуватиме 25-літ. Ювілей свого існування. Зогляду на це треба уважати отцю першу забаву цього року як започаткування 25-літньої річниці нашого Т-ва. Тому проситесь кожного члена і членицю, а зокрема новоприбулих членів та члениць, як також все Українське Громадянство прийти масово на цей Баль, де спільно забавимось до пізної ночі! Як завжди так і цим разом Управа Т-ва подбас про прийняття якнайкраще.
Управа.

„ВЕЧІРНІ ОСВІТНІ КУРСИ“
710 E. 9-та вул. в Нью Йорку
— отвирють —
НОВІ ВІДДІЛИ УКРАЇНОЗНАВСТВА
для дитвори й юнацтва.
ВПИСИ: вівторок, п'ятниця, субота від 5-6

ТОВАРИСТВО БУВШИХ ВОЯКВ УПА В ЗДА
відділ в Нью Йорку
— влаштовує —
ЖАЛІБНУ АНАДЕМІЮ
в першу річницю героїчної смерти ген.-хор.
ТАРАСА ЧУПРИНКИ — РОМАНА ШУХЕВИЧА
В НЕДІЛЮ, 4. БЕРЕЗНЯ (MARCH 4) 1951 Р.<

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЯ

ШКАГО, ІЛЛ.

3 діяльності Осередку СУМА в Шкаго-Південь

Закі розкажу дещо про діяльність цього Осередку, наперед зупинюся на тім, як творився цей Осередок і хто його створив. Воно настільки важливе, а разом і цікаве, що не можна цього поминути. Бо це вплинуло на діяльність Осередку.

За зорганізування цього Осередку взялося кілька юнаків-сумців, які опинилися на

КІМНАТА ДО ВІНАЙМУ

MIAMI, FLORIDA
До винайняття кімнати у гарних околидах, недалеко від міста. Пишіть або їдьте до:
Mr. & Mrs. PAUL WIZNIAK
851 N. W. 7th St. Road, Miami, Fla.
Phone: 82-2192.

Професійні оголошення

Dr. Med. R. TYLBOR
59 East 3rd St. (коля 2nd Ave.) N.Y.C.
Tel. GRamercy 5-3993
Внутрішній медичний, Рентгеновський, X-Ray Electrocardiography, Analysis. Переводимо аналіз крові для супружних доводів.
Офісні години: щодня 1-3 і 5-8 р.д. В неділю від 10-2 поноч.

Dr. S. CHERNOFF

223 — 2nd Ave., (Cor. 14th St.) N.Y.C.
Tel. GRamercy 7-7697
Острі в довготривалі медичні доповіді і жінки. Шкіри, X-Ray. Рентгеновський аналіз крові для супружних доводів. Офісні години: Щодня від 10 раню до 6:45 вечора. В неділю від 11. до 1 поноч. Екзамінації \$3.00.

Д-р М. МАЙЗЕЛ

чікує гострі і застарілі недуги: ревматизм, і жінки, шкіри, загальне ослаблення, нерви і міхури, ревматизм: переводить аналіз крові і сечі. Провірка \$3.00.
107 E. 17th St., NEW YORK CITY
коля 4-тої Евеноу і Юніон Сквер.
Години: Щодня 10-11 сполудня і 1-7. У неділю 11 раню до 1 поноч

ДОБРИ ВІСТІ ЩО СІВЕ ВОЛОССЯ

Якщо ваше волосся сиве, будете врядувати, коли почуєте що вже позинявся новий лік, званий NUVIDA, який, на диво, помагає усунути сивину. Треба тільки раз на день натирати його милою кількістю

дого, доки не дійдете бажаної краси волосся. До його вживан. не може надивуватися, як легко можна новим способом віднайти природне волосся з молодечим виглядом.

На підставі спеціального порозуміння читачі цієї газети можуть закупити дві пляшки цього замінного препарату за \$4, хоч окремо вони коштують по \$2.50. Щоб використати цю незвичайну нагоду треба писати оцей виписок до TRYSAN CO., Box 226, Dept. 67, Peekskill, N. Y. Не посилайте грошей, а заплатити просто поштареві \$4, а до того коштів пересилки, коли вона прийде. Однак зробить це негайно, бо кількість ліку обмежена.

Імя _____
Адреса _____
Місто _____ Стрейт _____

ВКРЕ ПОЯВИЛИСЯ В РОЗПРОДАЖІ

ПРОПОВІДИ
на неділі і подвижні свята ЦІЛОГО РОКУ
які написав
о. Никольскій.
ВОЯКОВСЬКІЙ.
Ціна одного примірника чотири долари.
До набуття в:
ST. NICHOLAS RECTORY
261 — 19th Street
Brooklyn 15, N. Y.
На опакування і поштову оплату належить залучити 25 центів.

УКРАЇНСЬКЕ ПЕРЕВОЗОВЕ БЮРО

V. E. Богачевський - VEB - Tel. OR. 3-2484
NEW YORK, 208 E. 6th STREET (коля школи св. Юрія)
ПЕРЕВІЗ МЕБЛІВ, БАГАЖУ І ПР. СКОРО І ДЕШЕВО

FLORIDA

добра для тих:
ЩО ЛЮТЬ НА ВІДПОЧИНОК
ЩО ХВОРЮЮТЬ
Що мають гроші купити прапери з добрим доходом.
Також найбезпечніше місце від нападу у війні.
Останніми часами і обійма багато стейтін, завдяки, що люди найбільше вкладають гроші в добрі реальності. Бо ціни на реальності дуть вгору, а долар даліше тратьте свою вартість.
Масо на продаж добрі доми від \$9,000. Апартаменти і румуні гвини від \$15,000 вгору.
8 апартаментів в Міамі в добрій околиці \$40,000.
8 апартаментів в Міамі Бич коля моря \$68,000, платити \$24,000.
Річний дохід \$12,000.

ІВАН ВОРОНА
Reg. Real Estate Broker
7595 N. Miami Ave., Phone 7-6433, Miami 38, Florida.

Чомко Григорій, Бурдяк Антін, Вархолік Михайло спроводили з Німеччини кілька родин і заопікувалися ними в початках.
Як видно з наведеного, суми не проводили безділю вільний час. Для них не тільки існувала „шапа“. По за працею в „шапі“ вони знаходили зайняття в СУМ-і. І сьогодні, маючи за собою рік сумської праці, бачать гарні результати.

По за працею на зовні, не відставала праця і в нутрі. Відбувалися членські сходини. Членів солідно вивчувалися з членських обов'язків. Точно й своєчасно сплачували членські прилеглості.

Сьогодні при СУМ-і існує хор під директентурою п. Семкова Микити. Між іншим цей сумський хор співає кожної неділі в Церкві св. Василя на Борнсайді.

Останньо Осередок зготував для себе два прапори: український і американський. З Канади спроводив кілька портретів, на які столяр-сумець, п. Чехар Микола зробив гарні рамки.

Найбільш відмінним і перекирливим в праці є те, що Осередок не має своєї власної домівки. Все доводиться відбувати у невідповідній і зовсім непридатній „бейзаменті“ свої сходини. Це у великій мірі не корисно відбилося на діяльності Осередку. Прямо таки в дещому перешкодило.

Тепер Осередок підготовляється до Загальних Зборів. І цією дорогою Управа Осередку повідомляє все членство, що на Загальні Збори відбудуться в неділю 25. лютого, 1951 р., в залі 1036 E. 93-та стр. о 2-гій годині пополудні. Вечером того ж дня в тій самій залі відбувається забава. Л. К-на

Вистава „Безталанної“

Заходом Аматорського Гуртка, при парафії св. Володимира в дні 21 січня і 4 лютого відбулася народна побутова драма в 5-х токах, Карпенка-Карого „Безталанна“.

Між високими хмародеями і електричними рекламними Карпенко-Карий зі своєю „Безталанною“ знайшов цілковите признание.

Після напруженого неспокою, та надочуливості за початком дії, перед глядачами

Перша і друга: відбулися мляво (очі в сторону) так би мовити в душі приспособлення, зауваження. Зате решта дії, були обдаровані публікою, найрешнішими оплесками. Навіть та молодь, що не розуміє своєї мови квітла, виявляючи цим своє задоволення.

Село. Деся з глибини села

ТУР ВУБ ВАШЕ ВОЛОССЯ?

Якщо ви перестрашені і стурбовані тим, що ваше волосся знайдено випадково або рветься на кінчиках внаслідок несприятливих умов, будете шалити, коли почуєте радісні вісті, що їх розголосують надійно такі люди, що колись терпіли від випадання волосся на голові. Вони врятували себе вживанням нового препарату, званого ТРАНСАН (Trusan). Звіти говорять, що такі і інші клопоты з волоссям, які повстають внаслідок свербачки на голові і малого лишая покінчилися при правильнім уживанні цього надзвичайного препарату.

Не дозволяйте, щоб і стан вашого волосся погіршився, коли не вживаєте ТРАНСАНА. Тепер масо його в обмеженій кількості і його можна дістати по спеціальній ціні, коли пишете поштою повідомлення до Trusan Co., Box 226, Dept. 201, Peekskill, N. Y. Звіти пишуть вам два три-доларові виписки за \$5, а це з ліжка на \$1 з значайної ціни. (Колі посилається за післяплатою С. О. Д. — тоді додається ще за поштовою доставою).

Імя _____
Адреса _____
Місто _____ Стрейт _____

між пшеничні лани, плыве колосиста пісня. Високі тополи легенько колишуться під щом легшим подуовим вітру. Солом'яні верхи хат зі своїми цятками-димарями, прядуть в хмарі сині нитки, простягаючи довгі тіні, над садками, що потопляють в білому цвіту.

Сині і голубі, червоні крайки-підпоясники, чоботи з довгими халлявами, шапки каракулеві — це хлопці-парубки, ідуть вулицею, а їм напереді городами в червоних чобітках, з квітами в косах, з биндами за головою — спішається поквапливо сільські дівчата... Біліють хатки... Квіте люб-

На добре виконання заслуговують: Марія Вдовиченко в ролі Варки, Іван Березницький — Гната, Касян М. — Степана, Александер Вдовиченко і М. М. 1-2 святи. Марія Шпак — Софії.

Марія Березницька — в ролі Ганни — матір Гната, а амасторка, вона відтворила справжню жінку з усіма її рисами грубості і уделливої щирості, що була одиноким перлюною цього вечора. Хоч Марія не фахова артистка, зате перлина аматорського гуртка.

Також з помітним хистом, та з душею виконували свої ролі Зіна Дубовик, Люда Л. — 1-2 дівчата. До ролі Софії (Зіна Дубовик) треба краще придивитись режисерові. Дівчина з талантом не виробленим, з наскрізь явним, але з надто природним; від неї лише життєва радість. Вона має силу міміки.

Решта аматорів задовільно виконала свої ролі, віддавши все, що знаходилося в їхніх силах. Від суфлера, трошки публічної вимоги, щоб якнайтіхіше він ділю, а то при таких звуко-підказах, артист перед глядачем стає (пробачте) папугою.

Декорації і саме оформлення сцени добре. За літературну вимову, з правильним наголосенням слів, дяка Режисерові п. Александрові Вдовиченкові.

І, попри всі мінуси, що є і у фахових артистів, врахувавши умови підготувань „Безталанної“ глядач радів появою драматичного гуртка.

Гурткові дяка, Режисерові слава — бажасмо більше сил, молоді енергії, а публиці від гуртка, чогось новенького.

На закінчення перекажу сказані Варкою, слова: — „Як гарно, коли ти любиш і тебе люблять!“

В. Дубина

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ, БО ЧАСТИ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА—ЦЕ СИЛА

ІНТЕРЕСНЕ ДЛЯ МУЖЧИН

Молодечам радощів бракує часто мужчинам перетоленим, вичерпаним з сил або нервовим. У деяких випадках завважали, що недостатка належних або вистачальних вітамінів в щоденних стравах була причиною недостатчї енергії або baldoroctи. Це було причиною, що мужчини не мали радощів, лями вони з природи мали витішатися.

Важливим є звідомлення від таких, що зазнали незвичайного добродіття від нової вітамінової пігулки, званої TRI-X. Ця пігулка, як проведено, містить в собі мінімальну пошену енергії для кожної дорослої людини. Багато людей є просто здивованими, як оця сполука вітамінів стає в пригоді природі при вживанні нової енергії в життєздатності.

За окремою умовою читачі цієї газети можуть набути TRI-X, коли пишуть оце повідомлення до OREGON DRUG PRODUCTS, Dept. 91, Box 762, Peekskill, N. Y. Звіти пишуть вам два три-доларові виписки за \$5, а це з ліжка на \$1 з значайної ціни. (Колі посилається за післяплатою С. О. Д. — тоді додається ще за поштовою доставою).

Імя _____
Адреса _____
Місто _____ Стрейт _____

В ПАМ'ЯТЬ С. ТОМАШІВСЬКОГО

Дванадцять річницю смерті великого українського історика Степана Томашівського вшанував Український Вільний Університет разом з Науковим Товариством ім. Т. Шевченка та Вільною Академією Наук дня 19 січня ц. р. Святочною Академією високого культурного рівня.

Поважне свято започаткувала Панахида, відправлена Пресов. Кир Іваном.

У докладній залі „Гезелінгам“ підкреслив у своєму вступному слові Ректор УВУ, проф. д-р І. Мірчук велике значення традиції для розвитку національної свідомості народу і заявив, що пок. Стефан Томашівський так, як і В. Липинський приписує найважливішу роллю для існування та розвитку українського народу ідеї державності та пошануванню авторитету Церкви.

Під тим кутом насвітлювали постать Стефана Томашівського, як визначного історика двастисло наукові реферати: професора д-ра Б. Крупицького та проф. д-ра Н. Василенко-Полонської. Проф. Крупицький дав докладний та ясен перегляд найважливіших творів Покійного, зазначаючи, що власне С. Томашівський був першим, що зумів оцінити велич Богдана Хмельницького як державника не менш величезний як Кромвель. А проф. Полонська виказала у своїй докладі, як глибоко вона вчулася в „Історію старих віків“ і тому зуміла так підрозуміти провідні думки автора, що з великою любовю та культом змальовує мимо своєїго стисло-прагматичного стилю передусім постаті цих князів, що стреміли до скріплення державності України.

Щоб мереживо, яке мало розгорнути перед присутніми пластичну сльветку Покійного, було совершенно, треба було це сказати про С. Томашівського як людину та політика-публіциста. І ось, у легкій, а психологічно так стисло обдуманій формі дав проф. д-р Кузеля цілий жмут спогадів про

С. Томашівського як науковця перед своїм варстатом, та як товариша праці тогочасної нашої духовної еліти. С. Томашівський був найбільш обов'язковим та найбільш серйозним, за словами проф. Кузеля, хоча вмів посміятися і пожартувати. Останнім говорив д-р Ст. Баран, знову черпаючи з особистих спогадів. Як товариш Томашівського з молодих літ, пригадав зібраним, що з великим зацікавленням слухали його, що С. Томашівський не був тільки істориком-теоретиком, але й діловим політиком. Цікаві були спостереження д-ра Барана, що С. Томашівський, у відвізнення від багатьох інших, доперва зрілою людиною, озброєний глибоким знанням та життєвим досвідом, виступив як політик-публіцист, щоб сформулювати політичний світогляд громадянства. Вроджена, однак, скромність не дозволяла йому рватися на чолі пости нашої тодішньої політики. І тільки гострим пером бистрого публіциста карвав промахи та креслив не завжди веселі перспективи майбутнього нашого народу. Нажаль, скільки з його сумних прогнозів сповнилося...

Мимо того, що Академія тривала більш двох годин, присутні з найбільшим зацікавленням прослухали всіх докладів, та ще розкозядилися, живо дискутували на порушені цього вечора теми нашої історії та політики, що нерозривно зв'язані з постаттю історика та політика С. Томашівського.

Всім трьом установам, що зорганізували цю Академію належить за це велике призначення і то тим більше, що ті часи — між першою а другою світовою війною, які так важливі в житті нашого народу, науково ще мало з'ясовані і не просякли ще досить ясно і не порушено в свідомість нашої студіючої молоді.

ПОШИРЯЙТЕ „СВОБОДУ“

ВЕЛИКА НОВИНА ДЛЯ ТЕРПІЛИХ НА РЕВМАТИЗМ І АРТРАТИО

ЦІ НЕЛЮДИ МОЖНА ТЕПЕР ВІДЛЮКАТИ

Членські звідомлення вказують, що болі, викликані РЕВМАТИЗМОМ, АРТРАТИСОМ, НАПУХЛИМИ СУТЛОВАМИ, СПІЯТКОЮ І НЕВРИТОМ можуть бути приборканими швидко новим ліком КО-НАЛІ (CO-NAL). Тисячі терпелих, які вже були зрезигновані або почувалися жалюгідними, тепер радісно розголосують, що вони вперше зазнали справжньої полекти. Багато з них кажуть, що їхні біля устані вже після першої дози цієї звітної медичини.

Якщо ви теж терпите від цих болів, подбайте про КО-НАЛІ акції. Можете дістати його по спеціальній ціні, коли пишете оце повідомлення до OREGON DRUG PRODUCTS, Dept. 92, Box 762, Peekskill, N. Y. Звіти пишуть вам дві три-доларові пакки за \$5, отже за зняжкою одного долара від правильної ціни. Не посилайте грошей — просто заплатіть листовою при дорученні. Однак киньтесь швидко тому, що запас обмежений.

Імя _____
Адреса _____
Місто _____ Стрейт _____

УВАГА! ШО ПОРК І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

НОВОЗАСНОВАНІЙ РЕСТАВРАНТ І БАРА

97 St. Mark's Place, New York, N. Y. — Phone: Gr. 5-9187

Отрим повідомляємо своїх приятелів і знайомих, що в нашій реставранті видається свідання, обіди і вечері. В пятніці, суботи і неділі танці при циганській музиці. Крім того уряджуємо на замовлення весілля, христини, заручини, похоронні поминки і інші забави.

Гостям раді. Властители М. Грицьковян і М. Суєський.

ШКАГО, ІЛЛ. — Бр. св. Юрія, від 379, повідомляє, що на річних зборах 14. січня вибрано такий уряд на 1951 рік: Г. Бобик, предс.; І. Малюк, заст.; В. Пиліпів, фін. секр.; М. Семків, кас.; І. Грицишин, рек. секр.; І.ж. Куродас, М. Ткачук і Сетчшак, конгр. комісії; Дяка Зайтока і Серед, наталі, хворих. Завдяки ініціативі членів управи Братство шораз-більше розвивається, чого доказом є число членів, яке тепер вносить 830.

ПЕРЕВІЗ ПАСАЖИРІВ, БАГАЖУ, РЕЧЕЙ

з порту, з залізничодор. двірця, до павосаніа і т. ін. на річній відстані.
Телефон: від 6. ранку до 10 веч. подовно:
CYPRUS 9-7879
M. Shulgin Transportation Bureau
2066 Anthony Ave., New York 57, N.Y.

3. БЕРЕЗОВСКИ

УКРАЇНСЬКІЙ ПОГРЕБНИК УПРАВІТЕЛЬ

BERRY FUNERAL HOME, Inc.
525 East 6th Street,
New York 9, N. Y.
Phone ALgonquin 4-5748
Дні моє в модерній економній кімн. окремо наліжній.

Першорядна обслуга з усіх похоронах без різнїці маеткової славу.

ІВАН БРОЩАК, ПОТАР.

Литwyn & Litwyn

UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
Обслуга Шпїра і Чесна.
Our Services Are Available Anywhere In New Jersey
801 SPRINGFIELD AVENUE
NEWARK, NEW JERSEY
ESsex 5-5555

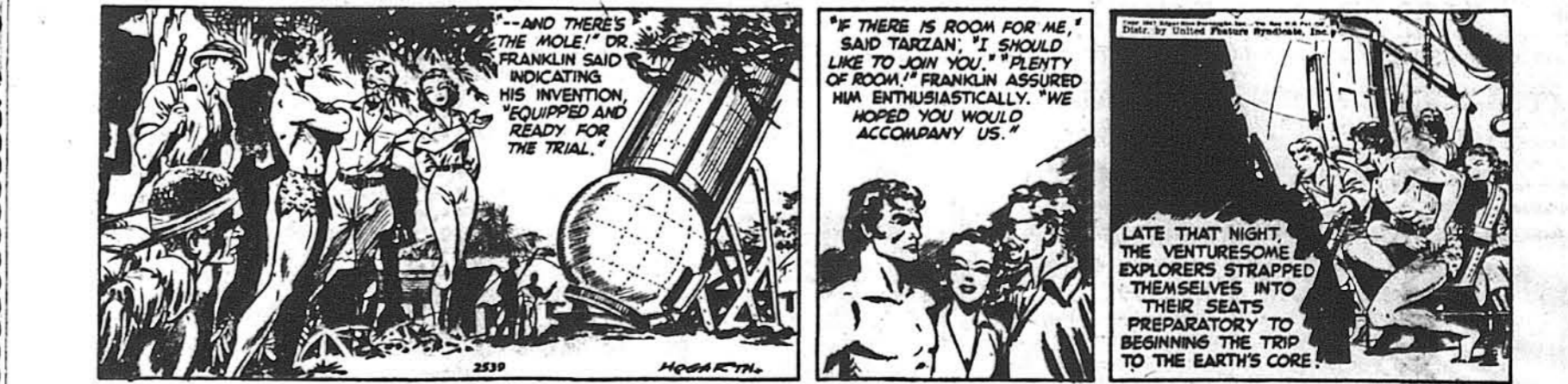
ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКІЙ ПОГРЕБНИК
зарядку погребам по \$150 щодні так низький як ОБСЛУГА ЧЕСНА І НАРКРАЩА
JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY
Dignified funerals as low as \$150
Telephone: GRamercy 7-7681

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКІЙ ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel. ORchard 4-2568

ТАРЗАН, ч. 2539. Готові до подорожі!

„Ось мол“ — сказав д-р Френклін, показуючи на свій винахід. — „Він устакановий і готовий до проби“.

„Якщо там є місце для мене, то я поїхав би з вами“ — сказав Тарзан. — „Повно місця!“ запевнив його Френклін радісно. — „Ми й надіялися, що Ви приднастесь до нас“.

Пізно того вечора готові на пригоди дослідники прив'язали себе до сиджень, щоб почати подорож у нутро землі.